Додаток 5.

ПЛАН
заходів з унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми у закладі дошкільної освіти (спеціальному дитячому садку) №31 «Калинка» Черкаської міської територіальної громади на 2026/2027 навчальний рік

1. Нормативно-правова підстава

• Конституція України.
• Конвенція ООН про права дитини.
• Закон України «Про освіту».
• Закон України «Про дошкільну освіту» від 06.06.2024 № 3788-IX.
• Закон України «Про охорону дитинства».
• Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».
• Закон України «Про соціальні послуги».
• Постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2025 № 658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми».
• Постанова Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513 «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми».
• Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження».
• Наказ МОН України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу» у редакції, чинній з 11.08.2026.
• Інші нормативно-правові акти у сфері захисту прав дитини, запобігання насильству, дискримінації, жорстокому поводженню та забезпечення безпечного освітнього середовища.

2. Мета Плану

Створення та підтримання в ЗДО №31 «Калинка» безпечного, здорового, психологічно комфортного, недискримінаційного освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства, булінгу, жорстокого поводження, приниження честі та гідності дитини, а також своєчасне виявлення ризиків, запобігання їх виникненню та належне реагування на кожне повідомлення або підозру щодо насильства.

3. Основні завдання

• забезпечити нульову толерантність до будь-яких форм насильства;
• попереджати фізичне, психологічне, сексуальне та економічне насильство;
• запобігати булінгу та іншим формам агресивної поведінки;
• систематично виявляти ризики насильства;
• формувати у працівників навички раннього розпізнавання ознак насильства;
• забезпечити доступні канали повідомлення про можливі випадки насильства;
• забезпечити чіткий алгоритм реагування;
• захищати дитину від повторної травматизації;
• формувати ненасильницькі моделі поведінки;
• підвищувати компетентність педагогічних працівників;
• залучати батьків до створення безпечного середовища;
• забезпечувати особливий захист дітей з особливими освітніми потребами, труднощами мовлення, поведінковими та комунікативними труднощами;
• проводити систематичний моніторинг ефективності профілактичної роботи.

4. План заходів

№	Зміст заходу	Термін	Відповідальні	Форма контролю / результат
1	Переглянути та актуалізувати локальні документи закладу з питань запобігання насильству, жорстокому поводженню та булінгу відповідно до законодавства, чинного з 11.08.2026.	Вересень 2026	Директор	Наказ, оновлені документи
2	Затвердити/оновити Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми.	Вересень 2026	Директор	Положення
3	Переглянути склад комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми.	Вересень 2026	Директор	Наказ
4	Погодити склад комісії із службою у справах дітей у встановленому порядку (в разі потреби)	Вересень 2026	Директор	Погодження
5	Визначити відповідальну особу за організацію заходів щодо унеможливлення насильства та реєстрацію повідомлень.	Вересень 2026	Директор	Наказ
6	Затвердити форму первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини.	Вересень 2026	Директор	Форма
7	Забезпечити ведення журналу безпеки / реєстрації внутрішніх інцидентів.	Постійно	Відповідальна особа	Журнал
8	Визначити доступні способи повідомлення про можливі випадки насильства: усне, письмове, телефонне, електронне, через скриньку повідомлень; передбачити можливість анонімного повідомлення.	Вересень 2026	Директор	Інформаційний стенд, сайт
9	Оцінити ризики, пов’язані з особливостями дітей спеціального ЗДО: труднощами комунікації, поведінковими проявами, емоційною регуляцією, нездатністю самостійно повідомити про подію.	Вересень–жовтень 2026	Практичний психолог, вихователі, вчителі-дефектологи, логопеди	Матеріали Команди супроводу дітей з ООП
10	Ознайомити всіх працівників із Положенням про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми.	Вересень 2026	Директор	Підписи
11	Провести інструктивно-методичну нараду «Що змінилося в алгоритмі реагування на булінг, насильство та	Вересень 2026	Директор, практичний психолог	До відома

	жорстоке поводження з дитиною у 2026 році».			
12	Навчання «Форми насильства: фізичне, психологічне, сексуальне, економічне. Ознаки та алгоритм дій».	Вересень 2026	Практичний психолог	Семінар
13	Практикум «Як діяти працівнику, якщо він став свідком або виявив ознаки насильства».	Жовтень 2026	Адміністрація	Практикум
14	Консультація «Як розпізнати приховані ознаки психологічного насильства».	Грудень 2026	Практичний психолог	Консультація
15	Щорічне інформаційне навчання працівників з питань захисту дітей від насильства (Інструктаж)	Протягом року	Адміністрація	Журнал навчання
16	Реалізація систематичної роботи з формування у дітей навичок безпечної та ненасильницької поведінки.	Постійно	Педагоги	Спостереження
17	Тематичні заняття: - «Моє тіло — моє особисте» -«Добрі та недобрі дотики», -«До кого звернутися по допомогу?» — з урахуванням віку та особливостей розвитку.	Протягом року	Педагоги, психолог	Заняття
18	Ігрові ситуації «Стоп — мені це не подобається», «Я можу попросити про допомогу».	Постійно	Вихователі, психолог	Ігрові вправи
19	Формування навичок розпізнавання власних емоцій та емоцій інших людей.	Постійно	Педагоги, психолог	Заняття
20	Розвиток навичок мирного розв’язання конфліктів.	Постійно	Педагоги	Спостереження
21	Використання візуальних правил безпечної поведінки та соціальних історій для дітей із труднощами комунікації.	Постійно	Педагоги, логопеди, дефектологи	Візуальні матеріали
22	Виявлення дітей, які мають труднощі адаптації, підвищену тривожність, страх, різкі зміни поведінки або інші можливі індикатори неблагополуччя.	Постійно	Педагоги, психолог	Спостереження
23	Індивідуальна психологічна та педагогічна підтримка дітей, які потребують додаткової допомоги.	За потреби	Психолог, педагоги	Індивідуальна робота
24	Ознайомлення батьків із Положенням закладу та механізмом повідомлення про насильство.	Вересень 2026	Адміністрація	Батьківські збори
25	Консультація «Як помітити, що дитина переживає насильство».	Листопад 2026	Психолог	Консультація
26	Пам’ятка для батьків «Що робити, якщо дитина розповіла про насильство?».	Листопад 2026	Психолог	Пам’ятка
27	Батьківський лекторій «Виховання без	Грудень 2026	Психолог	Лекторій

	приниження, крику та фізичних покарань».			
28	Інформаційні матеріали щодо безпеки дитини в цифровому середовищі.	Січень 2027	Педагоги, психолог	Інформаційні матеріали
29	Консультація «Особливості поведінки дітей з особливими освітніми потребами та ненасильницькі способи реагування».	Лютий 2027	Психолог, логопеди	Консультація
30	Анонімне опитування батьків щодо психологічної безпеки дітей у закладі.	Квітень 2027	Адміністрація, психолог	Анкети, аналіз
31	Розмістити контакти поліції, служби у справах дітей, служб допомоги дітям та інших уповноважених суб'єктів.	Вересень 2026	Відповідальна особа	Інформаційний стенд
32	Тематичні заняття та ігри до Міжнародного дня толерантності (16.11.). Тематичні заняття, бесіди, д/ігри з виховання толерантного ставлення до оточуючих.	16.11.	Вих -методист, педагоги	Освітня діяльність педагогів
33	До Дня захисту дітей тематичні бесіди, заняття по групах	20.11.	Вихователі, вчителі-логопеди	Освітня діяльність педагогів
34	Провести інформаційні заходи до Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства».	25.11–10.12.2026	Адміністрація, психолог	Заходи, звіт
35	Регулярно оновлювати інформаційні матеріали для працівників та батьків.	Щоквартально	Відповідальна особа	Оновлення
36	Забезпечити негайне припинення будь-якого виявленого насильства.	Постійно	Усі працівники	Фіксація
37	У разі потреби надати дитині домедичну допомогу та викликати екстрену медичну допомогу.	Негайно	Працівники	Медична документація
38	Забезпечити невідкладне повідомлення керівника про виявлений випадок/підозру.	Негайно	Усі працівники	Повідомлення
39	Реєструвати кожне повідомлення у визначеному закладом порядку.	У день надходження	Відповідальна особа	Журнал
40	Забезпечити розгляд повідомлення керівником протягом однієї доби.	За кожним випадком	Директор	Рішення
41	У разі виявлення ознак насильства забезпечити повідомлення відповідних органів у строк, встановлений законодавством, — не пізніше трьох годин.	За кожним випадком	Директор	Повідомлення
42	Повідомляти батьків/законних представників дитини, крім випадків, коли вони є кривдниками.	За кожним випадком	Директор	Повідомлення
43	Скликати комісію з розгляду випадку насильства та/або жорстокого поводження у встановлений	За кожним випадком	Директор	Протокол

	законодавством строк.			
44	Забезпечувати участь дитини у розгляді питання з урахуванням її віку, стану та індивідуальних особливостей і не допускати повторної травматизації.	За потреби	Комісія, психолог	Матеріали справи
45	Визначати потреби постраждалої дитини та організовувати необхідну психологічну, педагогічну, медичну та соціальну підтримку.	За потреби	Комісія	План підтримки
46	Аналізувати причини та умови, які сприяли виникненню випадку, та вживати заходів для недопущення повторення.	Після кожного випадку	Комісія	Аналітична довідка
47	Підвищення компетентності працівників щодо виявлення ознак домашнього насильства стосовно дитини.	Протягом року	Психолог	Навчання
48	Виявлення можливих ознак домашнього насильства або загрози життю/здоров'ю дитини.	Постійно	Працівники	Спостереження
49	Забезпечення взаємодії із службою у справах дітей, поліцією та іншими суб'єктами.	За потреби	Адміністрація	Документація
50	Забезпечення соціального захисту дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах.	За потреби	Адміністрація, психолог	Індивідуальний супровід
51	Проводити моніторинг психологічного клімату в групах.	Щоквартально	Психолог	Довідка
52	Анонімне опитування працівників щодо психологічної безпеки та недопущення насильства.	Грудень 2026, травень 2027	Психолог	Результати
53	Підсумковий аналіз реалізації Плану.	Травень–червень 2027	Директор	Звіт
54	Внесення пропозицій до Плану на 2027/2028 н. р.	Червень 2027	Адміністрація	Проєкт нового Плану

5. Особливості реалізації Плану у ЗДО (спеціальний дитячий садок) №31 «Калинка»

• Враховувати можливі обмежені можливості вербального повідомлення дитини про подію, труднощі з розумінням запитань дорослого, особливості поведінки та емоційної регуляції.

• Використовувати візуальні правила безпеки, соціальні історії, піктограми «стоп», «не хочу», «допоможи».

• Навчати дітей альтернативних способів повідомлення про небезпеку.

• Уважно відстежувати раптові зміни поведінки, емоційного стану, сну, харчування, взаємодії з дорослими та однолітками.

• Не трактувати складну поведінку дитини як «неслухняність» чи підставу для приниження, залякування або фізичного покарання.

• Забезпечувати індивідуальний підхід під час профілактичної роботи з урахуванням віку, розвитку, мовленнєвих і комунікативних можливостей дитини.

6. Документація, яку доцільно вести в закладі

• Наказ про організацію роботи із запобігання насильству.

• Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми.
• Наказ про визначення відповідальної особи.
• Наказ про склад комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми.
• Погодження складу комісії зі службою у справах дітей.
• План заходів на 2026/2027 навчальний рік.
• Алгоритм дій працівника та керівника у разі виявлення насильства.
• Форма первинного повідомлення.
• Журнал реєстрації внутрішніх інцидентів.
• Форма оцінювання ризиків та карта ризиків приміщень і території.
• Матеріали навчання працівників, моніторингу та інформаційно-просвітницької роботи.

7. Важливі нормативні акценти 2026 року

У документах на 2026/2027 навчальний рік доцільно використовувати формулювання «комісія з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми», а не лише «комісія з розгляду випадків булінгу». Комісія не встановлює юридичний факт булінгу; вона розглядає повідомлення, з'ясовує обставини, визначає потреби дитини та організовує відповідні заходи в межах законодавства.